

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kanderu a členov senátu JUDr. Pavla Tomana a JUDr. Pavla Farkaša, v trestnej veci proti obžalovanému **M. K. a spol.**, pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. i/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, na verejnom zasadnutí konanom dňa 1. apríla 2009 v Bratislave, prerokoval odvolania obžalovaného M.K., krajského prokurátora v Košiciach a poškodeného S.P., proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, z 3. mája 2007, sp. zn. 2 T 10/04 a rozhodol

t a k t o :

I. Podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 odvolania obžalovaného M.K. a krajského prokurátora v Košiciach **sa z a m i e t a j ú .**

II. Podľa § 253 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 odvolanie poškodeného S.P. **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 3. mája 2007, sp. zn. 2 T 10/04, bol obžalovaný M.K. uznaný vinným z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, čiastočne dokonaného, čiastočne v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. a z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenej dobe v roku 2002 a nezisteným spôsobom za účelom usmrtenia M.R. si zabezpečil hromadne účinnú strelnú zbraň, samopal vzor 61, tzv. škorpión, výrobného čísla X. s tlmičom a troma zásobníkmi s minimálne 20-timi kusmi nábojov, hoci nebol držiteľom zbrojného preukazu oprávňujúceho k držaniu takej zbrane. Následne prišiel dňa

3. novembra 2002 na svojom osobnom motorovom vozidle do M. kde vozidlo okolo 21.30 hod. zaparkoval na neďaleké parkovisko za budovou trafostanice, pričom P.R., ktorý o jeho úmysle na tento čin nemal žiadnu vedomosť, prikázal, aby zostal vo vozidle a čakal na neho. Obžalovaný M.K. spod svojho sedadla vodiča vybral samopal vzor 61 s tlmičom a odišiel k espressu P., kde po chvíli okolo 21.40 hod., keď videl vychádzať zadným vchodom espresa na ul. V. I. Č., poškodeného M.R. a S.P., s úmyslom usmrtiť M.R. a S.P. ako nepohodlného svedka, vystrelil na nich z uvedenej zbrane najmenej dve dávky, pričom ôsmimi ranami, z toho dvoma z bezprostrednej blízkosti výstrelom do hlavy, hrudníka a brucha zasiahol M.R. a jeho viaceré pre život dôležité orgány, ktoré poranenia s následným rozvojom šoku a krvácania ako smrteľné pre všeobecnú povahu viedli k smrti poškodeného a ôsmimi vystrelenými strelami na S.P. tomuto spôsobil dva zástrely brušnej dutiny s priestrelom hrubého čreva, zlomeninu priečneho výbežku 4. driekového stavca, priestrel hornej a dolnej časti ľavého stehna, zástrel ľavého stehna, zástrel ľavého predlaktia, nástrel penisu a nástrel ľavého ramena, čím mu spôsobil ťažké a život ohrozujúce zranenia s dobou liečenia a práceneschopnosti do 30. apríla 2003.

Za to mu bol podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov, so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. do tretej nápravnovýchovnej skupiny.

Podľa § 55 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 mu bol uložený trest prepadnutia veci a to samopalu vzor 61, v.č. U. s príslušenstvom.

Naproti tomu podľa § 226 písm. c/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 boli obžalovaní J.N. a T.G. oslobodení spod skutku v obžalobe krajského prokurátora kvalifikovaného ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, u obžalovaného T.G. aj ako trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1., ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, ktorého sa mali dopustiť tak, že:

V presne nezistenej dobe v roku 2002 a na nezistenom mieste sa spojili za účelom usmrtenia M.R., nar. X., vzájomne dohodli prípravu a postup uskutočnenia svojho plánu, čím vytvorili organizovanú skupinu, ktorej činnosť koordinoval obžalovaný T.G., pričom po vzájomnom rozdelení si úloh obžalovaný T.G. v presne nezistenej dobe, na doposiaľ nezistenom mieste a nezisteným spôsobom zaobstaral pre obžalovaného M.K.

hromadne účinnú strelnú zbraň, samopal vzor 61, tzv. škorpión, výrobného čísla X. s tlmičom a troma zásobníkmi s minimálne 20 kusmi nábojov, hoci ani jeden z nich nebol držiteľom zbrojného preukazu oprávňujúceho k držaniu takej zbrane, a ktorú obžalovaný M.K. u seba prechovával po dobu najmenej 30 dní pred spáchaním činu. Na základe rozdelenia si úloh obžalovaný J.N. v presne nezistenej dobe v roku 2002 a s použitím doposiaľ nezisteného osobného motorového vozidla ukazoval potom obžalovanému M.K. v Michalovciach miesta pobytu a pohybu M.R., najmä dom, v ktorom poškodený býval, espresso „P.“, ktorého bol spolumajiteľom, benzínové čerpadlo, ktoré vlastnil, ako i osobné motorové vozidlo, ktoré poškodený vlastnil.

Na podklade takto získaných informácií od obžalovaného J.N., predchádzajúcej prípravy o prehľadu pohybu poškodeného za sústavnej finančnej a inej podpory zo strany obžalovaného T.G., jeho neustáleho podnecovania na vykonanie tohto činu, obžalovaný M.K. spolu s P.R., nar. X. prišiel 3. novembra 2002 z Vranova nad Topľou na svojom osobnom motorovom vozidle zn. Peugeot 205, X, do Michaloviec, kde sa stretol s obvineným J.N. a následne odišiel s vozidlom k espressu „P.“ na ulici V. I. Č. v M.

Vozidlo okolo 21.30 hod. 3. novembra 2002 zaparkoval na neďaleké parkovisko za budovu trafostanice a P.R., ktorý o uvedenom spolčení a pripravách na tento čin nemal žiadnu vedomosť, prikázal, aby zostal vo vozidle o čakal na neho.

Obžalovaný M.K. spod svojho sedadla vodiča vybral samopal vzor 61 s tlmičom a odišiel k espressu „P.“, kde po chvíli okolo 21.40 hod., keď videl vychádzať zadným vchodom espresa na ulicu V. I. Č. poškodeného M.R. a S.P., nar. X., s úmyslom usmrtiť M.R. o S.P. ako nepohodlného svedka, vystrelil na nich z uvedenej zbrane najmenej dve dávky, pričom 8 ranami, z toho dvoma z bezprostrednej blízkosti výstrelom do hlavy, hrudníka o brucha zasiahol M.R. a jeho viaceré pre život dôležité orgány, ktoré poranenia s následným rozvojom šoku a krvácania ako smrteľné pre všeobecnú povahu viedli k smrti poškodeného a 8 vystrelenými strelami na S.P. tomuto spôsobil 2 zastrely brušnej dutiny s priestrelom hrubého čreva, zlomeninu priečneho výbežku 4. drierového stavca, priestrel hornej a dolnej časti ľavého stehna, zástrel ľavého stehna, zástrel ľavého predlaktia, nástrel penisu a nástrel ľavého ramena, čím mu spôsobil ťažké a život ohrozujúce zranenia s dobou liečenia o práceneschopnosti najmenej 65 dní.

Po čine obžalovaný M.K. nasadol do svojho vozidla a P.R. prikázal, aby o tom, čoho bol svedkom, nikomu nič nehovoril, a aby radšej spálil svoj odev a obuv a potom rýchlou jazdou so zhasnutými svetlami s vozidlom unikol po ulici U. smerom na ulicu B., pričom počas jazdy nárazom na nezistenú prekážku spôsobil defekt pravého predného kolesa, čím sa vozidlo stalo nepojazdným. Obžalovaný M.K. vozidlo odstavil na parkovisku na H. ulici pred blokom č. X. a mobilným telefónom zavolať obžalovaného J.N., ktorému oznámil, že „robotu“ vykonal a požiadal ho z dôvodu nepojazdnosti svojho vozidla o urýchlený odvoz do miesta bydliska. Obžalovaný J.N. prišiel za obžalovaným M.K. s motorovým vozidlom zn. Mercedes EČV M., ktoré je vlastníctvom jeho otca a týmto odviezol obžalovaného M.K. a P.R. do Vranova nad Topľou. Za vykonanie činu obžalovaný M.K. dostal od obžalovaného T.G. finančnú odmenu vo výške asi 200 000 Sk.

Proti tomuto rozsudku podali odvolania obžalovaný M.K., krajský prokurátor v Košiciach a poškodený S.P.

Obžalovaný M.K. v písomných dôvodoch odvolania podaného prostredníctvom obhajcu uviedol, že nebola vyvrátená jeho obhajoba v tom smere, že páchatelom skutku, z ktorého bol uznaný vinným, bola osoba menom R., ktorý ho nútil skutok vykonať, nakoniec ho vykonal sám a jeho donútil uschovať predmetný samopal. Ak by bol on strieľal zo samopalu, na jeho rukách a oblečení, ktoré mal v ten deň na sebe, by boli povýstrelové splodiny. Orgány prípravného konania sa taktiež nezaoberali otázkou, či sa nachádzali povýstrelové splodiny aj vo vozidle, ktorým odchádzal z miesta činu. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a spod obžaloby ho oslobodil.

Krajský prokurátor v písomných dôvodoch odvolania uviedol, že rozsudok krajského súdu je nesprávny v časti neuloženia trestu prepadnutia veci, a to motorového vozidla obžalovanému K., v oslobodzujúcej časti týkajúcej sa obžalovaných N. a G. a tým aj neposúdením konania všetkých troch obžalovaných ako členov organizovanej skupiny podľa § 219 ods. 2 písm. i/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006. Krajský súd nesprávne vyhodnotil výpovede utajeného svedka č. 2, M.H., pričom nezobral do úvahy vývoj v dokazovaní a skutočnosť, že svedkyňa dobrovoľne vypovedala všetko čo vedela v súvislosti s objednávkou vraždy poškodeného R. a s priebehom skutku. Výsluchy svedkyne prebehli v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a súd jej výpovede jednostranne vyhodnotil v rozpore s ustanovením § 2 ods. 6 Tr. por. v prospech obžalovaných N. a G.

Krajský prokurátor preto navrhol, aby najvyšší súd podľa § 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Zástupkyňa generálneho prokurátora Slovenskej republiky navrhla vyhovieť odvolaniu krajského prokurátora z dôvodov v ňom uvedených.

Obhajca obžalovaného T.G. v písomnom vyjadrení k odvolaniu krajského prokurátora navrhol odvolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Poškodený S.P. v dôvodoch svojho odvolania podaného prostredníctvom advokáta uviedol, že krajský súd pochybil, keď nerozhodol o ním uplatnenom nároku na náhradu škody. V čase, keď bol v štádiu prípravného konania vypočúvaný ako poškodený, platila zákonná úprava, podľa ktorej si mohol poškodený uplatniť náhradu škody najneskôr do začatia dokazovania na hlavnom pojednávaní. Príslušné ustanovenia Trestného poriadku sa v priebehu konania zmenili tak, že poškodený si musel uplatniť náhradu škody najneskôr do skončenia dokazovania v prípravnom konaní. O tejto skutočnosti nebol poučený, a preto je toho názoru, že si nárok na náhradu škody uplatnil pred súdom v zákonnej lehote, súd mal o uplatnenom nároku rozhodnúť a naopak nemal rozhodnúť o jeho nepripustení do konania s nárokom na náhradu škody. Poškodený navrhol, aby najvyšší súd bez zrušenia prvostupňového rozsudku vrátil vec krajskému súdu, aby rozhodol o chýbajúcom výroku o náhrade škody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 254 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia mohli podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že odvolania obžalovaného M.K. a krajského prokurátora nie sú dôvodné a odvolanie poškodeného S.P. je podané neoprávnenou osobou.

V prvom rade je potrebné uviesť, že krajský súd vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne skutkové aj právne závery.

Svoje rozhodnutie aj náležite a podrobne odôvodnil, na toto odôvodnenie poukazuje odvolací súd v celom rozsahu a k odvolacím námietkam procesných strán dodáva:

Na základe vykonaného dokazovania ani odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že práve obžalovaný M.K. je páchatelom ktorý si nezisteným spôsobom zaobstaral strelnú zbraň a dopustil sa vraždy a pokusu vraždy na poškodených M.R. a S.P. Nakoniec ani sám obžalovaný nespochybnil, že sa na mieste činu nachádzal. Z výpovedí svedkov P.R., Š., V., M.F. a utajeného svedka č. 1 vyplýva totiž jednoznačne, že z miesta činu videli utekať iba jednu osobu (obžalovaný M.K.) a ďalšiu osobu (R.) nevideli. Dôležitá je tiež skutočnosť, že svedok R., ktorý bol v kritickom čase s obžalovaným v aute nevypovedal nič v tom smere, že by obžalovaný bol išiel na parkovisko a následne odišiel k zadnému vchodu espresa P. na popud nejakej inej osoby (R.).

Je tiež nelogické, aby iná osoba nútila obžalovaného vykonať vraždu, zabezpečila mu na to zbraň a nakoniec vraždu vykonala sama. Nie je tiež zrejmé, z akého dôvodu by žiadal obžalovaného, aby mu zbraň po skutku uschoval, keďže to bol dôkaz proti nemu. Nakoniec aj predmetný samopal, ako to nepochybne vyplýva z výpovedí obžalovaného K. a svedka R., priniesol na miesto činu práve obžalovaný, ktorý ho vozil schovaný pod predným sedadlom svojho vozidla.

Skutočnosť, že na rukách obžalovaného neboli zistené povýstrelové splodiny nie je dôkazom o jeho nevine, pretože bol zadržaný až po dvoch dňoch od spáchania skutku, a teda mal dostatok času tieto odstrániť. Nie je ničím preukázané, že oblečenie, ktoré obžalovaný odovzdal polícii je tým oblečením, ktoré mal na sebe v čase skutku. Nie je tiež žiaden dôvod na to, aby sa v aute obžalovaného nachádzali povýstrelové splodiny v prípade, ak by on bol strelcom z predmetného samopalu. V aute sa totiž zo zbrane nestrieľalo a z tela obžalovaného sa povýstrelové splodiny nemohli preniesť na radiacu páku a volant, pretože týchto častí sa obžalovaný pri vedení vozidla dotýkal dlaňami, na ktorých sa povýstrelové splodiny nachádzať nemohli.

Čo sa týka motivácie obžalovaného K., tak tu sa súd môže pohybovať iba v rovine dohadov, pretože skutočný dôvod jeho konania vzhľadom na oslobodzujúci výrok u spoluobžalovaných J. N. a T. G. nebolo možné ustáliť.

Správne a v súlade s vykonaným dokazovaním je preto záver krajského súdu, keď nanovo formuloval skutkovú vetu v rozsudku v súlade so skutkovými zisteniami a právne kvalifikoval konanie obžalovaného M.K. ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., čiastočne dokonaný, čiastočne v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, vo viacčinnom súbehu s trestným činom nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006.

Správny a v súlade so zákonom je aj výrok o treste a spôsobe jeho výkonu a aj výrok o treste prepadnutia vecí.

Čo sa týka námietky krajského prokurátora v tom smere, že obžalovanému mal byť uložený aj trest prepadnutia motorového vozidla, ktoré použil pri skutku, tak je potrebné uviesť nasledovné. Predmetné motorové vozidlo zn. Peugeot 205 nemá evidenčné číslo Slovenskej republiky, teda nemôže byť na osobu obžalovaného K. evidované. Za týchto okolností je sporným, či obžalovaný je skutočným vlastníkom predmetného vozidla, aj keď ako vlastník nepochybne vystupoval. Tieto okolnosti mali byť objasnené už v štádiu prípravného konania. V štádiu odvolacieho konania, za situácie, keď bol obžalovanému uložený vysoký trest odňatia slobody, a keď hodnota uvedeného vozidla je minimálna nie je efektívne riešiť túto otázku.

K oslobodzujúcej časti rozsudku:

Obžaloba v podstate kládla všetkým trom obžalovaným za vinu, že sa spolčili za účelom vykonania vraždy poškodeného M.R., pričom obžalovaný T.G. zaobstaral zbraň a celú činnosť koordinoval a obžalovaný N. ukazoval obžalovanému M.K. miesta pohybu a pobytu poškodeného, pričom obžalovaný K. vraždu vykonal. Obžalovaný G. aj mal dať obžalovanému K. odmenu okolo 200 000 Sk.

Motivácia na spáchanie žalovaného skutku zo strany obžalovaných G. a N. v priebehu trestného konania zistená nebola. Samotný obžalovaný M.K., ktorý bol zo spáchania trestného činu vraždy vykonaným dokazovaním usvedčený poprel, že by obaja spoluobžalovaní mali niečo s prípadom spoločné.

Všetkých troch obžalovaných usvedčovala zo spáchania žalovanej trestnej činnosti svedkyňa M.H., avšak iba v pozícii utajeného svedka. Ako však už poukázal prvostupňový súd, tento procesný úkon trpí nedostatkom v tom smere, že svedkyňa odpovedala iba na otázky vyšetrovateľa, pričom na úvod výsluchu neuviedla samostatne, čo o veci vedela. Zo zápisnice o tomto úkone je tiež zrejmé, že obhajca obžalovaného K., Mgr. S. po výsluchu namietal, že v miestnosti, kde sa nachádzal, bolo z technického zariadenia počuť iba otázky vyšetrovateľa svedkyňi a nebolo počuť jej odpovede. Je nevyhnutné, aby orgány prípravného konania venovali priebehu takýchto dôležitých procesných úkonov náležitú pozornosť, najmä ak ide v podstate o jediný dôkaz, ktorý obžalovaných usvedčoval zo spáchania trestného činu. V štádiu konania pred súdom, keď už bola svedkyňa H. vypočutá bez utajenia totožnosti, využila svoje právo ako osoba blízka obžalovanému K. a odmietla vo veci vypovedať.

Svedkyňa T.R., manželka zavraždeného M.R. sa vyjadrovala k problémom, ktoré mal jej manžel pri podnikaní, pričom im boli podpálené motorové vozidlá. Svedkyňa uviedla menovite úplne inú osobu, ktorá podľa jej názoru mala záujem na likvidácii jej manžela.

Ani výpoveď svedka R. ohľadne telefonátu obžalovaného K. obžalovanému N. nie je jednoznačná a v prípade pochybností o ďalších dôkazoch nemôže usvedčiť ďalších dvoch spoluobžalovaných zo spoluúčasti na skutku.

Aj keď na základe vykonaného dokazovania zostáva určité podozrenie, že obžalovaní N. a G. sa dopustili skutku uvedeného v obžalobe, prvostupňový súd na základe dôvodných pochybností správne aplikoval zásadu in dubio pro reo a oboch obžalovaných spod obžaloby oslobodil. V podrobnostiach odvolací súd poukazuje v celom rozsahu na podrobné odôvodnenie rozsudku krajského súdu v oslobodzujúcej časti.

Na základe vyššie uvedených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie krajského prokurátora nie je v žiadnom smere dôvodné, preto ho podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zamietol.

K odvolaniu poškodeného S.P. je potrebné uviesť, že tento sa pri výsluchu dňa 4. novembra 2002, po zákonom poučení nepripojil k trestnému sťahaniu s nárokom na náhradu škody napriek tomu, že mu v tom nič nebránilo, pričom výšku škody a dôvody mohol v neskorších štádiách konania modifikovať a upresniť. V čase, keď si uplatnil nárok

na náhradu škody už po podaní obžaloby v konaní pred súdom, bolo už v platnosti novelizované ustanovenie príslušného ustanovenia Trestného poriadku, podľa ktorého si poškodený musel uplatniť nárok na náhradu škody najneskôr do skončenia vyšetrovania. Je nesporné, že súd je povinný v rámci trestného konania aplikovať aktuálny procesný predpis. Skutočnosť, že poškodený nebol v tomto smere vopred poučený nemožno vytýkať súdu a takáto povinnosť nie je v príslušnom procesnom predpise stanovená. Postup prvostupňového súdu, keď poškodeného nepripustil s nárokom na náhradu škody do konania bol preto správny a v súlade so zákonom. Neobstojí tvrdenie poškodeného v tom smere, že týmto postupom orgánov činných v trestnom konaní a súdu boli poškodené jeho procesné práva ako poškodeného, pretože nič mu nebráni v možnosti podať návrh na náhradu škody na príslušný súd, ktorý rozhodne v občianskoprávnom konaní.

Na základe vyššie uvedených skutočností najvyšší súd odvolanie poškodeného S.P. zamietol ako podané neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 1. apríla 2009

JUDr. Jozef K a n d e r a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíchová